

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2023/1860,**10. mai 2023,****tähelepanekutega, mis on Euroopa Liidu Lennundusohutusameti (EASA) 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa**

EUROOPA PARLAMENT,

- võttes arvesse oma otsust Euroopa Liidu Lennundusohutusameti 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,
 - võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni arvamust,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0098/2023),
- A. arvestades, et Euroopa Liidu Lennundusohutusameti (edaspidi „amet“) tulude ja kulude kalkulatsiooni ⁽¹⁾ kohaselt oli ameti 2021. aasta lõplik eelarve 203 802 000 eurot, mis tähendab 2020. aastaga võrreldes 11,34 % suurust kasvu; arvestades, et ameti eelarve koosneb 38 900 000 euro ulatuses liidu eelarvest eraldatud vahenditest ning 109 791 000 eurot on saadud lõivudest ja tasudest; ⁽²⁾
- B. arvestades, et kontrollikoda märkis oma aruandes Euroopa Liidu Lennundusohutusameti eelarveaasta 2021 raamatupidamise aastaaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“), et on saanud piisava kinnituse ameti raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta;

Eelarvehaldus ja finantsjuhtimine

1. märgib, et eelarveaasta 2021 eelarveseire tulemusel oli jooksva aasta kulukohustuste assigneeringute eelarve täitmise määr 96,31 %, mis on 2020. aasta määrast 2,31 % madalam; märgib samuti, et jooksva aastal oli maksete assigneeringute täitmise määr 87,34 %, mis on 2020. aasta määrast 5,30 % madalam;
2. märgib, et ametil oli aasta lõpus 11,2 miljoni euro suurune lõivude ja tasude ülejääk; märgib, et lõivude ja tasude ülejääk on lisatud kumuleerunud ülejäägile, mistõttu see suurenes 60,9 miljonilt eurolt 72,1 miljonile eurole;
3. märgib, et 2021. aastasse üle kantud kulukohustustega seotud tühistatud assigneeringute määr langes 1,55 %-le (2020. aastal 5,46 %), mis jäi allapoole komisjoni kehtestatud 5 % ülemmäära;

Tulemuslikkus

4. märgib, et 2021. aastal kasutas amet teatavaid meetmeid, et hinnata oma tegevuse ja muude eelarvehalduse parandamise meetmete lisaväärtust, kombineerides 11 peamises tegevusvaldkonnas 130 eesmärki ja 60 põhilist tulemusnäitajat ning veel 9 horisontaalset projekti või algatust; märgib, et hoolimata COVID-19 kriisi jätkuvast mõjust oli ameti tulemuslikkus hea ning ameti 2021. aasta tööprogrammi täitmise määr oli 84 % ja põhiliste tulemusnäitajate järgimise määr 76 %; tunneb heameelt selle üle, et järgiti kõiki peamisi tulemusnäitajaid ja et amet tõstis esile meetmeid, mis võivad ameti töö tõhusust ja tulemuslikkust suurendada; soovib siiski ametil võtta teadmiseks näitajad, mida ei ole veel täielikult arvesse võetud või mille järgimine on puudulik, eelkõige lennuohutust mõjutavate juhtumite aruannete õigeaegne töötlemine ja auditileidude parandusmeetmete täitmise määr;
5. tunnustab ameti peamisi saavutusi ja edusamme 2021. aastal keskkonnahoidlike lahenduste ja digitaliseerimisega seotud esilekerkivates valdkondades; märgib sellega seoses, et amet suurendas jõupingutusi keskkonnahoidliku lennunduse saavutamiseks EASA 2021. aasta säästva lennunduse programmi kaudu mitmesuguste meetmetega, nagu säästvate lennukikütuste kasutuselevõtt, vesinik- ja hübriidajamiga lennundus ning keskkonnamärgistuse programmi katsetapi lõpuleviimine; võtab teadmiseks ameti täiendavad tulemused oma drooniprogrammi raames, nagu U-Space'i õigusaktide esimese paketi avaldamine, samuti erinevad projektid, mis on seotud lennuliikluse korraldamise

⁽¹⁾ ELT C 141, 29.3.2022, lk 81.

⁽²⁾ ELT C 141, 29.3.2022, lk 80.

sujavamaks muutmisega lennujuhtide litsentsimise ja maapealsete seadmete ühendamise teel; kiidab heaks Boeing 737 Max muudetud versiooni uuesti kasutussevõtmise lubamise; väljendab heameelt ameti lisapingutuste üle teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas, mistõttu ühineti 2021. aastal programmiga „Euroopa horisont“ ning keskkonnahoidliku lennunduse ja SESARi programmidega; tunnustab lisaks ameti jätkuvat ohutuse suurendamist ja pühendumust innovatsiooni toetamisele Euroopa lennundusohutuse kava kaudu koos oluliste projektidega 2021. aastal, nagu arvamuse vastuvõtmine igailmalendude kohta; märgib, et Brexitiga kaasnes organisatsioonide sertifikaadi- taotluste arvu märkimisväärne suurenemine 2021. aastal

6. kutsub üles eraldama piisavalt rahalisi vahendeid ja looma stiimuleid säästvate lennukikutuste edasiseks uurimiseks ja arendamiseks, et muuta need tõhusamaks ja taskukohasemaks ning arendada ja avada nende turgu;
7. väljendab heameelt ameti pidevate jõupingutuste üle selgitada välja võimalikud valdkonnad teiste liidu ametitega edasiseks koostöök, võttes seejuures arvesse nende tegevuse laadi, et vähendada võimalikku kattuvust; väljendab heameelt koos Euroopa Toiduohutusameti, Euroopa Koolitusfondi, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja Euroopa Keskkonnaametiga võetud konkreetsete meetmete üle; kutsub ametit üles jätkama koostoime arendamist, süvendama koostööd ja soodustama parimate tavade vahetamist teiste ELi asutustega, et suurendada tõhusust (inimressursid, hoonete haldamine, IT-teenused ja turvalisus jne);
8. tunnustab ameti pidevaid jõupingutusi tõhususe suurendamiseks, milleks vabastatakse vahendeid, sealhulgas kvalifitseeritud personali; tunnustab sellega seoses ametit riiklike lennuametite eksperditeadmiste kasutamise eest 26 partnerluslepingu ja kahe raamlepingu kaudu kvalifitseeritud üksustega, mis võimaldas 2021. aastal 63 000 töötunni ulatuses allhanget;
9. julgustab ametit osalema liidu 2023. aasta eelarve katseprojekti, mis puudutab reaktiivkütuse standardite ja ohutussertifikaatide Euroopa asutust, kasutades nii oma eksperditeadmisi kui ka piisavaid vahendeid;
10. kiidab heaks ameti jõupingutused eesmärgiga toetada uute tehnoloogiate, toimingute ja ärimudelite integreerimist Euroopa lennundussüsteemi oma teadus- ja innovatsiooniprogrammi kaudu;
11. väljendab heameelt sõjalise programmi (2020 – tähtajatu) raames saavutatud edu üle ja rõhutab ameti rolli Euroopa sõjaväelises liikuvuses; nõuab ELi sõjaväelise liikuvuse eelarvete kiiret ja olulist suurendamist, et suuta reageerida selle valdkonna probleemidele;
12. nõuab suuremat sünergiat tsiviil- ja sõjaliste vajaduste vahel sõjaväelise liikuvuse tegevuskava raames, lihtsustades protsesse ja ühtlustades eeskirju; rõhutab, et see võiks anda ametile võimaluse riikide ja tööstuse konkurentsivõime edasiseks toetamiseks, näiteks ühiste normide koostamise ja riiklike õhusõidukite sertifitseerimise kaudu;

Personalipoliitika

13. märgib, et 31. detsembri 2021. aasta seisuga oli ametikohtade loetelust täidetud 92,94 % ja liidu eelarves kinnitatud 680 ajutisest teenistujast oli ametisse nimetatud 632 ajutist teenistujat (2020. aastal oli kinnitatud ametikohti 680); märgib, et 2021. aastal töötas ameti heaks ka 91 lepingulist töötajat ja 18 liikmesriikide lähetatud eksperti; märgib, et ameti töötajate arv on 2019. aastaga võrreldes vähenenud COVID-19ga seotud finantsmõju tõttu, mille pärast vähendas amet töötajatega seotud investeeringuid, soodustades samal ajal asutusesisest liikuvust ja ressurside jagamist; väljendab heameelt ameti teatatud meetmete üle, mille eesmärk on vältida suurt tööjõu voolavust, mis 2021. aastal oli 0,84 %;
14. võtab teadmiseks ameti kõrgema juhtkonna liikmete soolise tasakaalu, kus 5 liikmest 3 on mehed (60 %); võtab murega teadmiseks ameti haldusnõukogu koosseisu soolise tasakaalustamatuse, kuna selle 82 liikmest 63 on mehed (77 %); võtab teadmiseks ameti kogu töötajaskonna soolise koosseisu, kus 959 töötajast 643 on mehed (67 %); kutsub ametit üles pingutama edaspidi soolise tasakaalu saavutamiseks töötajate hulgas konkreetsete meetmete abil, mis ergutavad naisi kandideerima ameti pakutavatele ametikohtadele; märgib, et amet jälgib pidevalt soolise tasakaalu

saavutamise arengut ja et naiste esindatus juhtivatel ametikohtadel (osakonna juhataja ametikohast direktori omani) on suurenenud 2021. aastal 16,9 %-lt 21,25 %-le ning et alates 2020. aasta jaanuarist on ameti neljast direktorist kaks naised;

15. võtab teadmiseks ameti hinnangu pensionile jäänute arvu eelseisva suurenemise kohta; väljendab sellega seoses heameelt kvalifikatsioonijuhtimise ja tööjõu strateegilise planeerimise programmi loomise üle, mis aitab ametil muu hulgas hinnata, kus vajatakse välisinvesteeringuid; kutsub ametit üles andma eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru selle programmi tulemustest; märgib lisaks, et amet kiitis heaks keskpikka perioodi hõlmava personaliarengu stsenaariumi, et toetada peamisi kvalifikatsioonivaldkondi ja töötajate arengut, pakkudes 2021. aastal karjäärivõimalusi eri kvalifikatsiooni nõudvates valdkondades ligikaudu 80 töötajale;
16. tuletab meelde, kui oluline on töötada välja pikaajaline personalipoliitika, mis käsitleb töö- ja eraelu tasakaalu, elukestvat nõustamist ja konkreetsete koolitusvõimaluste pakkumist karjääri arendamiseks, soolise tasakaalu tagamist kõikide tasandite ametikohtadel, kaugtööd, õigust olla mittekättesaadav, geograafilise tasakaalu suurendamist, et tagada kõigi liikmesriikide asjakohane esindatus, ning puuetega inimeste värbamist ja integreerimist ning nende võrdse kohtlemise ja võimaluste ulatuslikku edendamist; märgib, et on oluline pakkuda kõigile ameti töötajatele erinevaid koolitusvõimalusi; teeb ettepaneku, et töötajate kaasamise uuring viidaks läbi igal aastal, mitte iga kolme aasta järel;

Hanked

17. märgib, et 2021. aastal haldas ja/või lõpetas amet 33 suure väärtusega ja keskmise maksumusega menetlust, 90 madala maksumusega menetlust ja 48 eksperdilepingut ning 600 erilepingut raamlepingute alusel; väljendab heameelt konsolideeritud hankestrateegia rakendamise üle tehniliste rajatiste haldamise teenuste puhul, ühendades mitut liiki lepingud, et tõhustada lepingute haldusprotsessi ja tsentraliseerida allhanke korras osutatavad teenused;
18. märgib seoses eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsiooni 2020. aasta tähelepanekute järelmeetmetega, et amet võttis meetmeid, et parandada oma hanketavasid, mille eesmärk on maksimeerida ausat konkurentsi ja kulutõhusust, suurendada läbipaistvust ja vähendada vajadust erandite järele, sealhulgas oma finantsjuhtimise osalejate teadlikkuse suurendamise koolituste kaudu; väljendab heameelt ameti edusammude üle e-arvete lahenduse osas; kutsub ametit üles jätkama oma digitaalsete lahenduste optimeerimist ja ajakohastamist, et hankeprotsesse veelgi ühtlustada, ning andma eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selles valdkonnas toimunud arengutest aru;

Huvide konfliktide ennetamine ja haldamine ning läbipaistvus

19. võtab teadmiseks ameti võetud meetmed ja jätkuvad pingutused, mille eesmärk on tagada läbipaistvus, huvide konfliktide ennetamine ja haldamine ning rikkumisest teatajate kaitse; väljendab heameelt asjaolu üle, et 2021. aastal ei esinenud reaalseid huvide konfliktiga seotud juhtumeid; märgib peale selle, et kõiki ametis esinevaid potentsiaalseid juhtumeid võiks käsitleda leevendusmeetmete abil; hindab positiivsena asjaolu, et juhatuse liikmete ja kõrgema juhtkonna elulookirjed ja majanduslike huvide deklaratsioonid on avaldatud ameti veebisaidil; kutsub ametit üles osalema huvide esindajate kohustuslikku läbipaistvusregistrit käsitlevas hiljuti sõlmitud institutsioonidevahelises kokkuleppes, millele on alla kirjutanud komisjon, nõukogu ja Euroopa Parlament;
20. võtab teadmiseks kontrollikoja tähelepaneku personaleeskirjade artikli 16 rikkumise kohta seoses võimaliku huvide konfliktiga; kutsub ametit üles parandusmeetmed täies mahus rakendama ning huvide konflikti ohu kõrvaldama; võtab teadmiseks ameti vastuse, mille kohaselt on läbi viidud põhjalik hindamine;
21. märgib, et amet ajakohastas oma juhtimis- ja huvide konfliktide ennetamise poliitikat ja võttis vastu EASA töötajate käitumisjuhendi, mis sisaldab nõuet, et kõik ameti töötajad peavad täitma huvide konflikti deklaratsiooni, järgima kingitusi ja majutust käsitlevaid eeskirju, ning kohustuslikku koolitust käitumisjuhendi ja selle lisade kohta kõigi ameti töötajate jaoks;

22. tuleb meelde, kui oluline on tugevdada juhtimis- ja kontrollisüsteeme, et tagada ameti nõuetekohane toimimine; nõuab tungivalt mõjusate juhtimis- ja kontrollisüsteemide olemasolu, et hoida ära võimalikke huvide konflikti juhtumeid, eel- ja järelkontrollide puudumist, eelarveliste kulukohustuste ja juriidiliste kohustuste ebapiisavat haldamist ning suutmatust teatada probleemidest erandite registris;
23. märgib, et oma tehnilisest olemusest tulenevalt peab amet avatud dialoogi lennundussektori sidusrühmadega, võttes eeskirjade koostamise ja sertifitseerimismenetluste üle otsustamisel arvesse nende seisukohti; täheldab peale selle, et kõik ameti korraldatud tehnilised seminarid lennundussektori sidusrühmadega kajastuvad ameti veebisaidi ürituste lehel;

Sisekontroll

24. märgib, et ameti sisekontrollistandardid sisaldavad raamistikku, mis koosneb viiest sisekontrolli komponendist, 17 põhimõttest ja rahvusvahelisest kvaliteedistandardist (ISO 9001:2015); märgib lisaks, et 2021. aastal tehti järelevalveaudit, mille tulemusel jõuti järeldusele, et ameti sisekontrollisüsteem vastab täielikult ameti juhtimisstandarditele;
25. märgib, et amet on rakendanud enamiku meetmetest, mis tulenevad siseauditi talituse sertifitseerimise ja organisatsioonide kaasatuse taseme auditist 2021. aastal; kutsub ametit üles rakendama ka kõik muud meetmed;
26. märgib, et siseauditi üksus viis 2021. aastal läbi kolm kinnitavat auditit, et hinnata, kas ametis on järgitud asjakohaseid õigusnorme, saavutatud protsessi eesmärgid ja maandatud nõuetekohaselt peamised riskid; märgib, et esitati mõned soovitusel nii kontrollikeskkonna kui ka protsesside üldise tõhususe edasiseks täiustamiseks; kutsub ametit üles viima lõpule ülejäänud meetmete rakendamise seoses 2021. aasta järelaudititega;

Digitaliseerimine ja rohepööre

27. tunnustab ametit ulatusliku meetmete paketi eest, mille eesmärk on vähendada ökoloogilist jalajälge; tõstab sellega seoses esile ameti säästvasse hoonesse paigaldatud tehnoloogiat, mille abil optimeeritakse energia- ja veetarbimist, energiatehnikate lisamist teenusena hankedokumentidesse, taastuvenergia ostmist 100 % ulatuses ja muid meetmeid, mis motiveerivad ameti töötajaid kasutama rongi või ühistransporti, ning ärireiside vähendamist; avaldab ametile lisaks tunnustust elektritarbimise ja rongireiside kompenseerimise süsteemi eest;
28. väljendab heameelt mitmete Euroopa partnerluste heakskiitmise üle, et kiirendada rohe- ja digipööret, sh seoses Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi (SESAR) 3. teadusprojektiga, mille eesmärk on kiirendada lennuliikluse korraldamise digiüleminekut kooskõlas Euroopa lennuliikluse korraldamise üldkavaga; tuleb sellega seoses meelde ühtse Euroopa taeva 2+ tähtsust ühtlustamise, parema koostalitlusvõime ja tulemuslikkuse saavutamisel;
29. märgib, et amet jätkas oma ümberkujundamisprogrammi „Destination: Future-proof“ (Sihtkoht: tulevikukindlus), mille peamised eesmärgid on seotud töömeetodite ajakohastamise ja põhiprotsesside lihtsustamisega, sealhulgas põhitegevusega, nagu eeskirjade koostamine, esialgne lennukõlblikkus ja organisatsioonide sertifikaadid; tunnustab sellega seoses edusamme, mida amet on teinud välistele sidusrühmadele digiteenuste osutamisel, tehes ettevalmistusi lennuohutust mõjutavatest juhtumitest teatamise lahenduste kasutuselevõtuks (ECCAIRS2), andes juurdepääsu EASA eeskirjadele (e-eeskirjad), FlexToolile erandite kogumiseks, koostöökohtadele ja droonihoidlale; kutsub ametit üles jätkama oma uue digitaalse keskse IT-platvormi loomist kooskõlas digitaliseerimise tegevuskavaga (CORAL) ja ületama sellega seoses seatud eesmärgi (65 %); kutsub ametit üles võtma kasutusele küberturvalisuse poliitika ja rakendama infoturbe tegevuskava;

30. julgustab ametit tegema tihedat koostööd ENISAg (Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet); rõhutab ameti IT-taristu korrapärase riskihindamise tähtsust ning küberkaitse korrapärase auditeerimise ja testimise tagamist; ergutab ühtlasi ametit pakkuma süstemaatilisel ajakohastatud küberturvalisuse koolitusprogramme kõigile oma töötajatele, sealhulgas juhtkonnale, kuna see on tõhusa küberjulgeoleku raamistiku keskne element;

Talitluspidevus COVID-19 kriisi ajal

31. võtab teadmiseks ameti konservatiivse lähenemisviisi pandeemia teisel aastal kulude kavandamise valdkonnas, sealhulgas ametiväliste värbamiste aeglustumise; märgib lisaks, et kasvavat töökoormust hallati uute töömeetodite (nt kaugtöö ja igapäevane hübriiditöökord) võimendamise ning tõhususe ja digitaliseerimise algatustesse investeerimise abil, et vähendada survet olemasolevatele ressursidele; ergutab ametit kasutama kaug- ja hübriiditöömeetodite kasutamisel saadud kogemusi, et korraldada paremini koosolekuid, mida saaks tulevikus kaugosaluse teel paremini läbi viia kui kohapeal;
32. märgib, et COVID-19 pandeemia mõju tõttu keskendus amet reisijate kaitsmisele ning ohutuslaste tagajärgede kindlakstegemisele ja leevendamisele; väljendab heameelt ameti tegevuse üle pandeemiaeelsesesse tavaolukorda pöördumise (RNO) projekti raames, avaldades ohutusteabe bülletäänid ja juhendmaterjalid, ning muude meetmete üle, millega nähakse ette paindlikkusmeetmed ja regulatiivne leevendamine, käsitletakse tervise- ja tekkivaid riske ning arendatakse koostööd partnerriikidega;
33. soovib ametil jälgida pidevalt lennuohutuse kriteeriume, sealhulgas salongipersonali väsimustaset, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1139, ⁽³⁾ millega luuakse lennundusamet;

Muud kommentaarid

34. avaldab ametile tunnustust edu saavutamisel EASAg seonduva lihtsustatud teabe edastamisel veebisaidil asuva rubriigi kaudu, kus pakutakse sisu mittespetsialistidele; innustab ametit seda pakkumist edasi arendama ja kasutatavust kajastavat tagasisidet arvesse võtma; tunnustab ametit ka täiustatud parameetrite kasutusele võtmise eest seoses EASA Pro-ga, mis on ameti veebisaidil asuv rubriik, kus pakutakse üksikasjalikku teavet spetsialistide sidusrühmadele; väljendab heameelt selle üle, et 2021. aastal tugevdas amet sidemeid akadeemiliste ringkondadega, moodustades teaduskomitee, kuhu kuuluvad eksperdid, kes saavad anda nõu arengute kohta asjaomastes valdkondades;
35. rõhutab, et kõik ELi institutsioonid peavad järgima finantsmäärust ja rangeid juhtimisstandardeid;
36. viitab eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud muude horisontaalsete tähelepanekute osas oma 10. mai 2023. aasta resolutsioonile ⁽⁴⁾ ametite tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2018. aasta määrus (EL) 2018/1139, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühisnorme ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 2111/2005, (EÜ) nr 1008/2008, (EL) nr 996/2010, (EL) nr 376/2014 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2014/30/EL ning 2014/53/EL ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 552/2004 ja (EÜ) nr 216/2008 ning nõukogu määrus (EMÜ) nr 3922/91 (ELT L 212, 22.8.2018, lk 1).

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0190.